

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING
 Enhet 2

DOM
 2014-06-23
 Meddelad i
 Linköping

Mål nr
 389-14

SÖKANDE

Biomet Orthopaedics AB, 556312-5342
 Box 306
 201 23 Malmö

Ombud: Advokat Jimmy Cernelind och jur.kand. Christian Martinsson
 MAQS Law Firm Advokatbyrå AB
 Box 11918
 404 39 Göteborg

MOTPARTER

1. Landstinget i Östergötland
 Upphandlingscentrum
 Brigadgatan 19
 587 58 Linköping

KONKURRENSVERKET	
2014-06-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Ombud: Jur.kand. Walter Sköldstam
 med samma adress som ovan

2. Heraeus Medical AB, 556550-5889
 Box 437
 191 24 Sollentuna

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts i form av ny utvärdering där Heraeus Medical AB:s anbud inte ska ingå.

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om att förhandsavgörande från EU-domstolen ska inhämtas.

Dok.Id 167018

Postadress
 Box 406
 581 04 Linköping

Besöksadress
 Brigadgatan 3

Telefon
 013-25 11 00

E-post:
 forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
 013-25 11 40

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:00

BAKGRUND

Landstinget i Östergötland (Landstinget) genomför en upphandling med beteckningen UC-2012-140 som initialt omfattade två anbudsposteringar – Bencement förfyllt och Bencement med cementblandningssystem. Genom beslut den 12 december 2013 avbröt landstinget upphandlingen avseende anbudsposteringen Bencement med cementblandningssystem med hänvisning till att Landstinget beslutat att endast använda sig av förfyllt system. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande och tilldelning sker till leverantör med det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Anbud i återstående del av upphandlingen lämnades av Heraeus Medical AB (Heraeus) och Biomet Orthopaedics AB (Biomet) som båda kvalificerades till anbudsutvärderingen. Landstinget meddelade den 10 januari 2014 beslut enligt vilket Heraeus tilldelades kontraktet.

Biomet ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska rättas på så vis att en ny utvärdering ska ske varvid anbudet från Heraeus inte ska ingå. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Biomet yrkar att förvaltningsrätten ska begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen.

Landstinget och Heraeus yrkar att ansökan om överprövning avslås.

VAD PARTERNA GJORT GÄLLANDE

Biomet

Skall-kravet i punkt 2.3.5 i förfrågningsunderlaget

I punkt 2.3.5 i förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivarna ska lämna uppgift om tre stycken referenser för vilka anbudsgivaren utfört liknande

uppdrag samt att det för varje referens ska anges företag, kontaktperson, telefon, e-postadress samt uppdragets omfattning.

Heraeus har angett tre referensuppdrag men har inte för något av dessa angett något om uppdragets omfattning. Eftersom Heraeus utelämnar en sådan beskrivning är det inte möjligt för Landstinget att göra någon bedömning av om Heraeus referensuppdrag utgör liknande uppdrag. En sådan bedömning kan landstinget endast göra om Landstinget inhämtar uppgifter som inte omfattas av Heraeus anbud. Ett sådant förfarande är inte tillåtet enligt LOU. Landstinget har således genom att frångå ställda kvalificeringskrav ändrat på förutsättningarna att lämna anbud. Det kan inte uteslutas att det finns andra potentiella leverantörer som varit intresserade av att lämna anbud om Landstinget hade ställt upp lägre krav på referensuppdrag.

Landstinget har gjort gällande att även Biomets anbud inte uppfyller det ställda skall-kravet då Biomet både för referens 2 och 3 hänvisar till Linköpings universitetssjukhus, trots att referens 3 uppges vara Sahlgrenska universitetssjukhuset. Fråga är emellertid om en uppenbar felskrivning som enligt praxis är av en sådant art att den inte utgör skallkravsbrist. Biomets referens till uppdraget för Sahlgrenska universitetssjukhuset är tydlig angiven med namn och kontaktinformation och är lätt att identifiera. Att referensuppdraget för Linköpings universitetssjukhus inte lämnats två gånger följer även av att beskrivningarna av uppdragen är helt olika.

Om förvaltningsrätten kommer fram till att Biomets anbud på grund av felskrivningen inte heller uppfyller skall-kravet i punkt 2.3.5, görs gällande att fråga är om en mindre brist som inte är av väsentlig betydelse och därför inte heller bör föranleda att Biomet diskvalificeras.

Vid fall att två leverantörer inte uppfyller samtliga skall-krav har i svensk rättspraxis utkristalliserats två synsätt på likabehandlingsprincipen beroende på den upphandlande myndighetens agerande. I de fall en anbudsgivare uteslutits och begär överprövning med motiveringen att antagen leverantör också borde ha uteslutits anses likabehandlingsprincipen åsidosatt och den uteslutna anbudsgivaren riskerar att lida skada. När i stället den upphandlande myndigheten i strid mot LOU bortser från uppställda krav och värderar två anbud som rätteligen borde ha uteslutits har anbudsgivarna i några kammarrättsavgöranden ansetts ha behandlats lika och överprövande anbudsgivare ansetts inte ha lidit skada. Sedan EU-domstolens avgörande i mål C-100/12 Fastweb är emellertid numera klarlagt att denna praxis strider mot EU-rätten eftersom det inte är möjligt att anta en av två leverantörer som inte uppfyller samtliga skall-krav. Om förvaltningsrätten inte är av uppfattningen att avgörandet i Fastwebmålet är tillämpligt på en situation som den aktuella, och dessutom anser att Biomets anbud är förenat med brister, begärs att förvaltningsrätten inhämtar ett förhandavgörande från EU-domstolen angående frågan huruvida rådande praxis är förenlig med grundläggande upphandlingsrättsliga principer.

Väsentlig ändring av förutsättningarna att lämna anbud

Förutsättningarna för en upphandling får normalt sett inte ändras efter det att upphandlingsförfarandet inletts. Den aktuella upphandlingen omfattade ursprungligen ytterligare en position i form av Bencement med cementblandningssystem. Ingivna anbud omfattar denna position eftersom avbrytandebeslutet meddelades först efter anbudstidens utgång. Anbudsgivarna har således utformat sina anbud utifrån förutsättningarna att både förfyllt system och cementblandningssystem efterfrågats. Avbrytandet innebär en väsentlig förändring.

Förfrågningsunderlaget stadgar uttryckligen att anbud ska lämnas på både Bencement förfyllt och Bencement med cementblandningssystem. Det finns inget utrymme för annan tolkning än att förändringen som är väsentlig har avsett skall-krav. Det har för Biomet som anbudsgivare i vart fall inte varit möjligt att tolka förfrågningsunderlaget på annat sätt än att anbud obligatoriskt skulle lämnas för båda produktgrupperna. Denna tolkning påverkas inte av förhållandet att tilldelning ursprungligen skulle ha kunnat ske till olika anbudsgivare för olika positioner.

Biomet har prissatt sina offererade produkter utifrån de ursprungliga förutsättningarna och skulle ha kunnat offerera ett annat pris på förfyllt system om Biomet hade vetat om att volymen för detta system skulle dubblas. Ändringen har således medfört att Biomet inte har kunnat avge sitt mest konkurrenskraftiga anbud rörande den produkt som kvarstod. Biomet har vid flera andra tillfällen tilldelats kontrakt till följd av att Biomet lämnat lägre pris på förfyllt system än Heraeus. Biomet har därigenom konkretiserat sin skada.

Likabehandling

Utvärderingen av det förfyllda systemet kan inte tas till intäkt till för att motsvarande utvärderingsresultat skulle ha uppnåtts för cementblandningssystemet.

Den brist i ergonomi som Landstinget har funnit beträffande Biomets produkt, vilket bestrids, har fått genomslag vid bedömningen av flera kriterier. De brister som referensgruppen konstaterat rörande Heraeus produkt har inte föranlett något prispåslag.

I utvärderingsrapporten anges att utvärderingsgruppen är sammansatt av representanter för Landstinget. Den rådande situationen är den att Biomet levererar bencementsystem till sjukhuset i Linköping medan Heraeus

levererar detsamma till sjukhuset i Norrköping. Av den information som Biomet tagit del av har samtliga tester av Biomets och Heareus produkter utförts av personal på Vrinnevisjukhuset i Norrköping. Bedömningen har därför inte skett utifrån objektiva och lika villkor.

Landstinget

Skall-kravet i punkt 2.3.5 i förfrågningsunderlaget

Det aktuella kravet syftar till att få in referenser från tre till leverantören tidigare uppdragsgivare där leverantören utfört liknande uppdrag. Kravet har ingen koppling till upphandlingsföremålet och har inte heller på något vis påverkat utvärderingen av respektive anbudsgivares anbud.

Som Biomet anfört har inte Heraeus i löpande text beskrivit omfattningen av uppdragen hos angivna referenser. Landstingets uppfattning är att kravet i sig inte påverkar eller har någon betydelse för upphandlingen och att Heraeus avvikelse är obetydlig. I doktrinen har det anförts att en uppgift som diskvalificerar en leverantör måste vara relevant för upphandlingen och av väsentlig betydelse. Kravet är utformat på så sätt att tre referenser ska anges för liknande uppdrag och inom parentes hänvisas till kontaktuppgifter och uppdragets omfattning. De uppgifter som exemplifieras i parenteser får mer ses som ordningsföreskrifter som inte syftar till att diskvalificera en leverantör som exempelvis inte lämnar telefonnummer eller beskriver uppdragets omfattning.

Inte heller Biomet kan anses ha beskrivit omfattningen av uppdragen hos angivna referenser. Biomet har i sin beskrivning för både referens 2 och 3 hänvisat till Linköpings universitetssjukhus, trots att referens 3 uppges vara Sahlgrenska universitetssjukhuset. Biomet kan inte ha utfört ett uppdrag för Sahlgrenska universitetssjukhuset som avsett leverans av bencement till

Linköpings universitetssjukhus. Biomet har därmed inte lämnat tre referenser med angivande av respektive referensuppdrags omfattning. Landstinget delar inte uppfattningen att detta skulle vara en uppenbar felskrivning. Ibland när företag lämnar referenser skiljer sig kontaktuppgifter för referensperson från det referensuppdrag som beskrivs. I kravet är det också just tidigare uppdrag hos en viss vårdinrättning som efterfrågats, varför det inte vid utvärdering av anbudet på något sätt skulle vara uppenbart att det är frågan om en felskrivning.

I och med att båda leverantörerna godtagits och deras anbud sedan utvärderats har de behandlats lika. Tilldelning har sedan skett till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet vilket även skulle ha varit fallet oavsett om både leverantörerna uppfyllt kravet. Biomet kan därmed inte anses lida någon skada.

Väsentlig ändring av förutsättningarna för att lämna anbud

Upphandlingen har haft olika från varandra oberoende delar. Den delen som rörde cementblandningssystem avbröts i december 2013. En ansökan om överprövning av avbrytandebeslutet skulle ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar från dag för beslut om avbrytande. Så har inte skett och Biomet har därmed ingen möjlighet att klaga på avbrytandebeslutet. Det framgår klart av förfrågningsunderlaget att upphandlingen är uppdelad på två olika anbudsområden och att leverantör kan antas för avrop för respektive anbudsområde. Det har inte varit något skall-krav att lämna anbud på båda delarna som Biomet felaktigt påstår. Biomet har inte heller kunnat räkna med att bli tilldelad på båda områdena även om ett område inte avbrutits och Biomet kan därför inte heller av denna anledning ha lidit eller riskerat att lida någon konkret skada.

Likabehandling

Biomet och Heraeus har behandlats lika. Utvärderingen har utförts av en grupp sammansatt av personal som arbetar både vid Universitetssjukhuset i Linköping och Vrinnevisjukhuset i Norrköping. Gruppen har varit enig i sin bedömning.

Heraeus

De uppgifter som diskuteras i målet finns i Heraeus anbud. Detta framgår av bifogat bildmaterial.

Att ange tre namngivna referenser säger inget om i vilken omfattning referenserna använder produkten. Inte någonstans anges referensens erfarenhet för just offererad produkt eller antalet operationer referensen utfört eller antagits göra för att räknas som giltig referens.

Heraeus anger upphandlare som referens vilket betyder att Landstinget getts möjlighet att vid kontroll få upplysning inte bara om Heraeus leverantörsförmåga utan även i vilken omfattning produkten används vid sjukhusen i just det landstinget.

Offererade produkter från båda företagen är testade under flera veckor av Vrinnevisjukhusets ortopedier. Deras samlade erfarenhet borde också vara av vikt, då man beslutade sig för vilken produkt man ansåg vara lämpligast för sin verksamhet.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan om inhämtande av förhandsavgörande

Förvaltningsrätten finner inte att ett förhandsavgörande från EU-domstolen är nödvändigt för att döma i saken. Yrkandet om inhämtande av sådant ska därför avslås.

Frågan huruvida skall-kravet i punkt 2.3.5 uppfyllts

Heraeus har i sitt anbud som referenser angett 1. Upphandlare för landstingen Västerbotten, Norrbotten, Jämtland och Västernorrland, 2. Varuförsörjningen Femklövern och 3. Upphandlare för Landstinget Halland samt för varje referens angett kontaktuppgifter med namn, e-post och telefonnummer.

Biomet har i sin tur som referens 1 angett Nyköpings lasarett med tillhörande uppgifter om kontaktperson, e-post och telefon och därtill beskrivit att bolaget varit exklusiv leverantör till referensen gällande cement och blandningssystemet Optipac sedan januari 2013 samt ansvarat för implementering och utbildning enligt referensens önskemål. Som referens 2 har Linköpings universitetssjukhus angetts med tillhörande uppgifter om kontaktperson, e-post och telefon. Därtill har Biomet angett att bolaget varit exklusiv leverantör till Linköpings universitetssjukhus gällande cement och blandningssystemet Optipac sedan 2009. Slutligen har Biomet som referens 3 angett professor Henrik Malchau, Harvard Medical School, Sahlgrenska universitetssjukhuset med tillhörande uppgifter om e-post och telefon och därefter angett att bolaget varit exklusiv leverantör till Linköpings universitetssjukhus gällande cement och blandningssystemet Optimac sedan produkten introducerades på marknaden 2008.

I förfrågningsunderlagets anges

– under rubriken Leverantörsupplysningar:

2.3.5 Erfarenhet/referenser

Anbudsgivare ska ange tre referenser (företag, kontaktperson, telefon, e-postadress samt uppdragets omfattning) för vilken anbudsgivaren utfört liknande uppdrag.

– under rubriken Anbudsprövning:

2.4.2 Kvalificering av anbud och anbudsgivare

Denna första fas av anbudsprövningen syftar till att klarlägga huruvida anbudsgivare kvalificerar sig för utvärdering utifrån efterfrågade bevis a–c nedan

- a) utifrån ekonomisk och finansiell ställning genom under Leverantörsupplysningar efterfrågade intyg och bevis
- b) utifrån förmåga, kapacitet och duglighet för aktuellt uppdrag genom under Leverantörsupplysningar eller på annat sätt angivna uppgifter
- c) uppfyllande av förfrågningsunderlagets samtliga skall-krav.

Enligt förvaltningsrätten kan förfrågningsunderlaget i denna del inte förstås på annat sätt än att anbudsgivare i sitt anbud måste lämna i vart fall någon uppgift om de aktuella uppdragens omfattning. Detta har inte Heraeus gjort, och således inte heller uppfyllt kravet.

Biomet har i sitt anbud angett tre referenser och att Biomet varit exklusiv leverantör till respektive referens avseende cement och blandningssystem Optipac. Vad Biomet angett innebär enligt förvaltningsrätten att uppgift om uppdragets omfattning har lämnats. Landstinget har emellertid i förvaltningsrätten gjort gällande att Biomet trots detta inte uppfyllt kravet eftersom Biomet i anbudet angett Linköpings universitetssjukhus avseende både referens 2 och 3.

Förvaltningsrätten finner att Biomet i sitt anbud angett tre referenser i enlighet med förfrågningsunderlaget och att kravet därmed har uppfyllts. Vid denna bedömning har beaktats att Biomet för referens 3 – i förhållande till referens 2 – även angett Sahlgrenska universitetssjukhuset, annan kontaktperson och att Biomet varit exklusiv leverantör från en annan

tidpunkt. Att Linköpings universitetssjukhus angetts för två av referenserna framstår mot den bakgrunden som ett skrivfel utan väsentligt betydelse.

Fråga blir därefter Heraeus bristande kravuppfyllelse bör innebära att dess anbud inte ska utvärderas.

I förarbetena till LOU (prop. 2009/10:180 s. 91) framgår att proportionalitetsprincipen förutsätter att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig proportion till de mål som eftersträvas. Vidare anges (prop. 2006/07:128 s. 132) att uppställda krav ska ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas. I doktrinen har vidare anförts att en uppgift som diskvalificerar en leverantör måste vara relevant för den aktuella upphandlingen och rimligen vara av inte oväsentlig betydelse (Hentze och Sylvén, Offentlig upphandling, 1998, s. 16).

Vad gäller syftet med att uppställa krav på beskrivning av referensuppdragets omfattning får detta anses grunda sig på upphandlande myndighetens berättigade önskan att kunna få uppfattning huruvida referensuppdraget liknar det uppdrag som är föremål för aktuell upphandling för att försäkra sig att anbudsgivaren besitter förmåga att utföra uppdraget. Mot denna bakgrund och med beaktande av vad som anges i förfrågningsunderlaget enligt ovan finner förvaltningsrätten att kravet avseende referensuppdragets omfattning framstår som relevant för upphandlingen och att bristande uppfyllelse av kravet inte kan anses sakna betydelse i upphandlingen. Ett sådant synsätt är enligt förvaltningsrätten förenligt med proportionalitetsprincipen.

Detta medför i sin tur att Heraeus anbud inte skulle ha utvärderats. Genom att ändå göra det har Landstinget brutit mot bestämmelse i LOU vilket medfört skada för Biomet eftersom endast två anbud utvärderats.

Frågan om avbrytandet utgör en väsentlig ändring

Av punkt 1.1.3 i förfrågningsunderlaget framgår att den aktuella upphandlingen från början omfattade två olika produkter – Bencement förfyllt och Bencement med cementblandningssystem.

Att fråga är om två separata anbudsområden framgår bl.a. av punkt 3.1.3 i förfrågningsunderlaget där det anges att landstinget har för avsikt att teckna avtal med en säljare per anbudsposition/anbudsområde, dvs. en säljare för Bencement förfyllt och en säljare för Bencement med cementblandningssystem. Vidare framgår av samma punkt att samma säljare kan komma att antas i samtliga anbudspositioner/anbudsområden.

Förvaltningsrätten finner inget stöd i förfrågningsunderlaget att det skulle ha varit obligatoriskt för anbudsgivarna att lämna anbud för båda anbudsposterna. Även om så hade varit fallet kvarstår emellertid möjligheten för Landstinget att tilldela kontraktet för varje anbudspost till samma eller olika anbudsgivare. Med hänsyn till denna möjlighet kan enligt förvaltningsrätten det vilka överväganden en anbudsgivare gör när denne sätter pris för var och en av anbudsposterna aldrig vara en i formell mening förutsättning för anbudslämnandet. Därutöver har de skall-krav som redan från början gällde för den kvarstående anbudsposten inte ändrats på något sätt. Att Landstinget avbrutit upphandlingen för en av anbudsposterna utgör därför inte en väsentlig ändring av förutsättningarna för att lämna anbud för den andra anbudsposten.

Frågan om anbudsgivarna behandlats lika

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolen är begränsad till de grunder som parten har åberopat (jfr RÅ 2009 ref. 69). I förevarande

fall har Biomet gjort gällande att Landstingets anbudsutvärdering inte har skett utifrån objektiva och lika villkor samt att Biomets och Heraeus produkter inte har behandlats lika. Landstinget har bestritt dessa påståenden.

Förvaltningsrätten finner att Biomet inte har visat att Landstinget vid utvärderingen gjort en felaktig bedömning av Biomets eller Heraeus anbud. Det framgår därmed inte heller annat än att Landstinget genomfört utvärderingen utifrån de kriterier som uppställts i förfrågningsunderlaget.

Sammanfattning

Ovan har konstaterats att Landstinget avseende skall-kravet i punkt 2.3.5 brutit mot bestämmelse i LOU och att detta inneburit att Biomet lidit skada. Det finns därmed skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU. Eftersom bristen inte avser det konkurrensuppsökande skedet i upphandlingen finner förvaltningsrätten att det är tillräckligt med en rättelse och då i form av en ny anbudsutvärdering där Heraeus anbud inte ingår.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109-1D-LOU).

Magnus Wickström

Föredragande har varit Stefka Bokmark.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.